

LĒMUMS

Rīgā

2010.gada 23.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents M.Birzgalis, tiesneši K.Berķis un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Key Promotions” blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 3.marta lēmumu, ar kuru noraidīts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Key Promotions” lūgums par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2009.gada 17.decembra lēmuma Nr.24-lg darbības apturēšanu.

Administratīvā apgabaltiesa

konstatēja:

[1] 2010.gada 27.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Key Promotions” (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums par Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk arī – atbildētājs) 2009.gada 17.decembra lēmuma Nr.24-lg (turpmāk arī – Lēmums) atcelšanu, un 2010.gada 3.februārī ierosināta administratīvā lieta.

Ar Lēmumu pieteicējai uzdots:

1) pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgto Uzņēmuma līgumu, kas saistīti ar izmitināšanu un dzīvošanas nodrošināšanu 4 personām uz 7 vai 14 dienām Tenerifē, Kanāriju salās, Spānijā, *Grand Holidays S.L.* kompānijas augstākās klases apartamentos viesnīcā „*Flamingo Club*” un *Central Marketing Ltd.* augstākās klases mītnēs „*Regency Resorts*” (turpmāk arī – Uzņēmuma līgums), 7.5.1.apakšpunktu, nosakot, ja patērētāji šāda satura noteikumus ar pieteicēju nav atsevišķi apsprieduši, patērētājiem nodrošināmas tiesības atkāpties no līguma 14 dienu laikā, nemaksājot līgumsodu un administratīvās izmaksas un atmaksājot patērētājiem Uzņēmuma līgumā noteikto pakalpojuma maksu;

2) mēneša laikā no Lēmuma spēkā stāšanās dienas grozīt patērētājiem piedāvātajos līgumu projektos noteikumus kā Uzņēmumu līguma 7.5.1.apakšpunkts, nodrošinot patērētājiem tiesības atkāpties no līguma 14 dienu laikā, nemaksājot līgumsodu un administratīvās izmaksas un atmaksājot patērētājiem Uzņēmuma līgumā noteikto pakalpojuma maksu.

Lēmums pamatots ar to, ka uzņēmuma līgumu noteikumi, izņemot to būtiskās sastāvdaļas, ar patērētājiem nav apspriesti. Uzņēmuma līgumi

uzskatāmi par noslēgtiem ārpus pastāvīgās pakalpojumu sniegšanas vietas, tādēļ to noslēgšanā ir jāievēro patērētāja atteikuma tiesības, kas noteiktas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk arī – PTAL) 12.pantā un Ministru kabineta 2006.gada 25.aprīļa noteikumu Nr.320 „Noteikumi par ārpus pastāvīgās tirdzniecības vietas vai pakalpojumu sniegšanas vietas noslēgtajā līgumā ietveramo informāciju un atteikuma tiesību realizēšanas termiņu un kārtību” (turpmāk arī – Noteikumi Nr.320) 5. un 6.punktā. Uzņēmuma līgumu 7.5.1. un 7.5.2.apakšpunkti ir pretrunā patērētāja atteikuma tiesībām un pārkāpj Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 7.punktu.

[2] Pieteicēja lūdz apturēt Lēmuma darbību, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[2.1] Vietas, kurās pieteicēja iepriekš uzaicinātiem patērētājiem pēc prezentācijas nodrošina pakalpojuma sniegšanu, ir reģistrētas Valsts ieņēmumu dienestā kā pieteicējas struktūrvienības. Citā veidā, tai skaitā savā juridiskajā adresē, pieteicēja pakalpojumus nesniedz, līdz ar to minētās vietas nevar uzskatīt par „ārpus pastāvīgās pakalpojumu sniegšanas vietām”. Lēmumā nav izskaidrots, kāpēc šim apsvērumam piešķirama mazāka nozīme.

[2.2] Lēmumā nav pamatots, kādēļ pieteicējai, sniedzot pakalpojumu minētajā veidā, jānodrošina patērētājam atteikuma tiesības. PTAL 21.³pants kā vienīgo prasību pastāvīgai pakalpojuma sniegšanas vietai nosaka informācijas norādi par pakalpojuma sniedzēju (firmu) un darba laiku, ko pieteicēja ievēroja.

[2.3] Prezentācijas telpas, kuras reģistrētas kā pieteicējas struktūrvienības, ir uzskatāmas par uzņēmuma telpām Eiropas Padomes 1985.gada 20.decembra direktīvas 85/577/EEK „*Par patērētāja aizsardzību attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām*” izpratnē. Savukārt atbildētājs, atsaucoties uz Eiropas Kopienu tiesas 1999.gada 22.aprīļa spriedumu, neņem vērā, ka pieteicējai nav citas vietas, kur patērētājiem būtu iespējams saņemt pakalpojumu.

[2.4] Atbilstoši Tūrisma likuma 11.panta pirmajai un piektajai daļai un Ministru kabineta 2007.gada 23.janvāra noteikumu Nr.67 „Noteikumi par kompleksa tūrisma pakalpojuma sagatavošanas un īstenošanas kārtību, klientiem sniedzamo informāciju un kompleksā tūrisma pakalpojuma sniedzēja un klienta tiesībām un pienākumiem” 8.13.apakšpunktam pieteicējai, sniedzot tūrisma pakalpojumu, nav jānodrošina patērētājs ar atteikuma tiesībām.

[2.5] Lēmumā nepareizi secināts, ka uz pakalpojumu nav attiecināms Noteikumu Nr.320 2.1.apakšpunktā noteiktais noteikumu piemērošanas izņēmums. Šajā apakšpunktā minētās tiesības attiecībā uz nekustamo īpašumu ir plaši interpretējamas un ir attiecināmas arī uz pieteicējas pakalpojumu. Lēmumā nav argumentēts pretējais.

[2.6] Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunkts nenoteic, ka patērētājs atsakās no savām likumīgajām tiesībām, līdz ar to tas nav pretrunā ar PTAL 5.panta pirmo daļu.

[2.7] Lēmuma darbības turpināšanas rezultātā iestāsies pieteicējas maksātspēja un bankrots, jo pieteicējai vajadzēs veikt naudas izmaksu 157 klientiem kopsummā Ls 55 000. Tas apgrūtinās pieteicējas iespējas rezervēt izmitināšanu un līgumsaistību izpildi.

[3] 2010.gada 23.februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par Lēmuma darbības apturēšanu, uzskatot to par nepamatotu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 3.marta lēmumu nolemts noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Key Promotions” lūgumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2009.gada 17.decembra lēmuma Nr.24-pt darbības apturēšanu.

Lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 185.¹panta pirmo daļu tiesa lūgumu par administratīvā akta vai faktiskās rīcības darbības apturēšanu vai administratīvā akta darbības atjaunošanu izskata rakstveida procesā. Līdz ar to pieteicējas lūgums par Lēmuma darbības apturēšanu tiek izskatīts rakstveida procesā.

[4.2] Tiesa, izskatot lietas materiālus kopumā un iepazīstoties ar pieteikumā izteiktajiem argumentiem, izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, secina, ka pieteicējas lūgums par Lēmuma darbības apturēšanu ir noraidāms.

[4.3] APL 185.¹panta otrā daļa noteic, ka tiesa, izlemjot lūgumu par administratīvā akta vai faktiskās rīcības darbības apturēšanu vai administratīvā akta darbības atjaunošanu, ņem vērā to, vai pārsūdzētais administratīvais akts ir pirmšķietami (*prima facie*) prettiesisks.

Tātad saskaņā ar minēto tiesību normu, lemjot par iespēju apturēt pārsūdzētā administratīvā akta darbību, izvērtējot tiesas rīcībā esošo informāciju, konstatējams, vai pārsūdzētais administratīvais akts ir pirmšķietami (*prima facie*) prettiesisks. Kā norādījis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, minēto kritēriju nosacīti var apzīmēt par objektīvo kritēriju, jo tas prasa objektīvi izvērtēt pārsūdzētā administratīvā akta tiesiskumu. Objektīvais kritērijs tātad prasa pirmšķietami izvērtēt pārsūdzētā administratīvā akta tiesiskumu jeb pieteikuma pamatotību – iespējamību, ka pieteikums, skatot lietu pēc būtības, tiks apmierināts (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 18.maija lēmuma lietā Nr.SKA-388/2007 14. un 15.punktu*).

[4.4] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds, vai uzņēmuma līgumi tika noslēgti ārpus pieteicējas pastāvīgās pakalpojuma sniegšanas vietas un vai uz uzņēmuma līguma un tā projekta 5.7.1.apakšpunktu (turpmāk - Uzņēmuma līguma 5.7.1.apakšpunkts) attiecināmas Noteikumos Nr.320 noteiktās patērētāju tiesības atteikties no līguma.

[4.5] Uzņēmuma līguma priekšmets ir pakalpojumi, kuri ir saistīti ar pakalpojuma saņēmēja izmitināšanu un dzīvošanas nodrošināšanu luksa (augstākās) klases apartamentos hotelos Kanāriju salās, Spānijā (turpmāk – Pakalpojums) (*lietas 79.lapa*).

Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunkts nosaka: „Pusei savlaicīgi rakstveidā paziņojot otrai Pusei ir tiesības izbeigt Līgumu pirms termiņa pēc Pakalpojuma saņēmēja iniciatīvas 3 (trīs) dienu laikā no šī Līguma noslēgšanas brīža, tad Pakalpojumu sniedzējs atmaksā Pakalpojuma saņēmējam daļu no iemaksātās Pakalpojuma maksas, ieturot no Pakalpojuma saņēmēja līgumsodu un administratīvās izmaksas (..) apmērā.” (*lietas 81.lapa*).

[4.6] Saskaņā ar PTAL 3.panta 2.punktu patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi.

Saskaņā ar PTAL 5.panta otrās daļas 4.punktu līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie noteic, ka patērētājs atsakās no savām likumīgajām tiesībām.

Saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 1.punktu līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas ir pretrunā ar šā likuma 5.pantu.

Savukārt PTAL 3.panta 7.punkts paredz, ka patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja patērētājam nav dota iespēja realizēt atteikuma tiesības, noslēgta līguma atcelšanas, noslēgta līguma nosacījumu grozīšanas vai citas likumīgās vai līgumiskās tiesības.

Saskaņā ar PTAL 9.panta pirmo daļu saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas, pārdevējs piegādā preces vai pakalpojuma sniedzējs sniedz pakalpojumus patērētājam pēc savas iniciatīvas vai pēc patērētāja nepārprotami izteikta lūguma apmeklējot patērētāju mājās, darbavietā vai citā viņa atrašanās vietā.

Tādējādi tiesa secina, ka likumdevējs kā līguma, kas noslēgts ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas, pazīmi ir noteicis to, ka līgums tiek noslēgts patērētāja mājās, darbavietā vai citā patērētāja atrašanās vietā, kas nav uzskatāma par pakalpojuma sniedzēja pastāvīgo tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietu.

PTAL 9.panta otrā daļa nosaka, ka līgumā, kas noslēgts ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas, ietveramo informāciju, kā arī šā likuma 12.pantā paredzēto atteikuma tiesību realizēšanas termiņu un kārtību reglamentē Ministru kabineta noteikumi.

[4.7] Tiesa vērtē, vai pieteicēja Pakalpojumus sniedz savā pastāvīgajā pakalpojumu sniegšanas vietā.

Tiesa konstatē, ka 2009.gada 31.jūlijā, 13.oktobrī pieteicējai izsniegta triju struktūrvienību „Prezentācijas un tirdzniecības telpas” (adrese: Kuģu iela 24, Rīga; Elizabetes iela 55, Rīga, Reimersa iela 1, Rīga) nodokļu

maksātāja struktūrvienību reģistrācijas apliecības (*lietas 83., 85., 86.lapa*). 2009.gada 28.septembrī pieteicējai izsniegta struktūrvienības „Pastāvīgās tirdzniecības vieta” (adrese: Kalēju iela 9/11, Rīga) nodokļu maksātāja struktūrvienības reģistrācijas apliecība (*lietas 84.lapa*).

No 2009.gada 15.septembrī PTAC sastādītā akta Nr.E03-RIG-883 tiesa konstatē, ka pārbaudes laikā tika konstatēts, ka minētajās telpās nav iespējams iegādāties ceļojumus/apartamentus, ja persona iepriekš nav uzaicināta uz prezentāciju. Ceļojumu/apartamentu pārdošana notiek tikai prezentāciju laikā. Saskaņā ar uzņēmuma darbinieču un atbildīgās amatpersonas apgalvoto, veicot telemārketingu, tiek izvēlētas atsevišķas personas, kuras tiek uzaicinātas uz prezentāciju, un to ietvaros ir iespējams noslēgt līgumu par piedāvātajiem ceļojumiem/apartamentiem. Pārbaudes laikā tika piedāvāts atstāt savus kontaktus, pa kuriem vēlāk sazinātos telemārketinga personas, veiktu interviju un tad tiktu izlemts jautājums, vai aicināt personas uz prezentāciju (ne visas personas tiek aicinātas uz prezentāciju). Savādāk prezentācijā piedāvātos ceļojumus/apartamentus nav iespējams iegādāties. Arī juridiskajā adresē nav iespējams iegādāties prezentācijā piedāvātos ceļojumus/apartamentus. Prezentācijas notiek katru darba dienu divreiz dienā (pulksten 10.00 un 14.00) (*lietas 102.lapa*).

(7

Tiesa konstatē, ka pieteicēja nav iebildusi minētajā pārbaudes aktā konstatētajiem faktiem (*lietas 5., 8.lapa*).

Tiesa konstatē, ka Eiropas Kopienu tiesa spriedumā lietā C-423/97 *Travel Vac SL v. Manuel José Antelm Sanchis* ir norādījusi, ka pastāvīga pakalpojuma tirdzniecības vai sniegšanas vieta ir vieta, kur pakalpojuma sniedzējs parasti nodarbojas ar komercdarbību un kura sabiedrībai ir skaidri pasludināta kā tirdzniecības telpas (*skat. sprieduma 36.punktu*).

ais

No iepriekš minētā tiesa secina, ka pieteicējai nav pastāvīgas Pakalpojumu sniegšanas vietas, jo Pakalpojumu var iegādāties tikai prezentāciju vietā un laikā un tikai personas, kuras ir uzaicinātas uz prezentāciju. Tādējādi nepastāv sabiedrībai skaidri paziņota vieta, kurā ikviens patērētājs varētu ierasties un iepazīties ar informāciju par Pakalpojumu un to iegādāties, kā arī nepastāv vieta, kur patērētājs varētu noslēgt līgumu par Pakalpojuma iegādi, ja patērētājs pieņemtu lēmumu iegādāties Pakalpojumu pēc prezentācijas.

Tiesas ieskatā pastāvīga pakalpojuma sniegšanas vieta ir pastāvīga vieta, kurā patērētājs pēc savas iniciatīvas un bez īpaša uzaicinājuma var iegādāties pakalpojumu uzņēmuma darba laikā vai īpašos ilgtermiņā noteiktos, regulāros laikos. Par pastāvīgu tirdzniecības vietu nevar uzskatīt vietu, kurā noteiktos laikos notiek pakalpojuma prezentācija un tirdzniecība, ja ārpus minētās prezentācijas laika minētajā vietā šo pakalpojumu nevar iegādāties.

Tiesa uzskata, ka fakts, ka pieteicējai Valsts ieņēmumu dienestā ir reģistrētas struktūrvienības kā tirdzniecības vietas, nenozīmē, ka minētās vietas ir uzskatāmas par pastāvīgām pakalpojumu sniegšanas vietām patērētāju tiesību izpratnē.

Ņemot vērā šajā lēmuma punktā minēto, tiesa uzskata, ka pieteicējs sniedz Pakalpojumus vietās, kuras nav uzskatāmas par pastāvīgām pakalpojumu sniegšanas vietām.

[4.8] Tiesa uzskata, ka fakts, ka pieteicējai būtībā nepastāv pastāvīgas Pakalpojumu sniegšanas vietas, nenozīmē, ka speciālās tiesību normas, kas reglamentē patērētāja tiesības attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma pastāvīgas pakalpojuma tirdzniecības vai sniegšanas vietas, šajā lietā nav piemērojamas.

Tiesas ieskatā likumdevēja mērķis, paredzot īpašu regulējumu patērētāja atteikšanās tiesībām attiecībā uz līgumiem, kuri ir noslēgti ārpus uzņēmuma pastāvīgās pakalpojuma tirdzniecības vai sniegšanas vietas, ir bijis paredzēt īpašu patērētāja tiesību aizsardzību gadījumos, kad patērētājs nav meklējis konkrēto pakalpojumu vai pakalpojuma sniedzēju, bet gan pakalpojuma sniedzējs ir uzmeklējis patērētāju un piedāvājis savus pakalpojumus, tādējādi patērētājs, iespējams, ir veicis impulsīvu pirkumu vai arī viņam šādā situācijā nav bijušas pietiekamas iespējas ievākt informāciju par minēto pakalpojumu un citu pakalpojumu sniedzēju piedāvājumiem. Tādējādi nevis pakalpojuma sniegšanas telpas ir būtiskākais PTAL 9.panta pirmās daļas jēgas izpratnē, bet gan tas, ka patērētājs konkrētajā situācijā nav meklējis konkrēto pakalpojumu vai pakalpojuma sniedzēju, t.i., viņš sev nebija definējis vajadzību pēc konkrētā pakalpojuma vai viņam iepriekš nav bijusi noteikta vēlme saņemt pakalpojumu no konkrētā pakalpojuma sniedzēja. Tiesa uzskata, ka PTAL 9.panta pirmajā daļā sniegtā norāde, ka par līgumu, kas noslēgts ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas, ir uzskatāms arī līgums, kas noslēgts, ja pārdevējs piegādā preces vai pakalpojuma sniedzējs sniedz pakalpojumus patērētājam pēc patērētāja nepārprotami izteikta lūguma, apmeklējot patērētāju mājās, darbavietā vai citā viņa atrašanās vietā, nemaina iepriekšminētā secinājuma būtību. Tiesa pamato minēto secinājumu ar to, ka direktīvas 85/577/EEK par patērētāju tiesību aizsardzību attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām, 1.panta otrā daļa nosaka, ka šī direktīva attiecas arī uz līgumiem par tādu preču vai pakalpojumu piegādi, kas nav tādas preces vai pakalpojumi, kuru dēļ patērētājs ir pieprasījis tirgotāja apmeklējumu, ar noteikumu, ka tad, kad patērētājs pieprasīja šādu apmeklējumu, viņš nezināja vai nevarēja zināt, ka šo preču vai pakalpojumu piegāde ietilpst tirgotāja komercdarbībā vai profesionālajā darbībā.

[4.9] Ņemot vērā šī lēmuma [4.7]-[4.8] punktos minēto, tiesa pirmšķietami secina, ka pieteicējai attiecībā uz Pakalpojumu sniegšanu ir pienākums ievērot patērētāju tiesību aizsardzības regulējumu attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma pastāvīgās pakalpojuma sniegšanas vietas.

[4.10] Saskaņā ar Noteikumu Nr.320 5.punktu patērētājs ir tiesīgs izmantot atteikuma tiesības un vienpusēji atkāpties no līguma 14 kalendāra dienu laikā, nosūtot pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam atteikuma veidlapu vai rakstisku atteikumu. Atteikuma tiesību izmantošanas termiņu

skaita no dienas, kad patērētājs ir saņēmis preci vai preces (preču) daļu, vai no līguma noslēgšanas dienas, ja tiek sniegti pakalpojumi.

Minēto noteikumu 6.punkts nosaka, ja patērētājs izmanto atteikuma tiesības, viņš atdod pārdevējam vai pakalpojumu sniedzējam preci vai lietu tajā vietā, kur to saņēma, vai citā patērētāja norādītā vietā, ja tas nerada neērtības pārdevējam vai pakalpojumu sniedzējam. Pārdevējs vai pakalpojumu sniedzējs atmaksā patērētājam visas viņa veiktās iemaksas.

Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunkts nosaka: „Pusei savlaicīgi rakstveidā paziņojot otrai Pusei ir tiesības izbeigt Līgumu pirms termiņa pēc Pakalpojuma saņēmēja iniciatīvas 3 (trīs) dienu laikā no šī Līguma noslēgšanas brīža, tad Pakalpojumu sniedzējs atmaksā Pakalpojuma saņēmējam daļu no iemaksātās Pakalpojuma maksas, ieturot no Pakalpojuma saņēmēja līgumsodu un administratīvās izmaksas (..) apmērā.” (lietas 81.lapa).

7

Tādējādi tiesa pirmšķietami secina, ka Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunkts ir pretrunā ar Noteikumu Nr.320 5. un 6.punktā noteiktajām patērētāja tiesībām.

[4.11] Tiesa vērtē, vai pieteicēja un patērētāji ir savstarpēji apsprieduši Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunktu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektā un sestā daļa nosaka, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt.

ai

No lietas materiāliem (lietas 79.-82.lapa) tiesa konstatē, ka Uzņēmuma līgumi ir uzskatāmi par tipveida līgumiem. Tiesa pirmšķietami konstatē, ka pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, ka Uzņēmuma līgumu 7.5.1.apakšpunkta noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, vēršot viņa uzmanību, ka konkrētajā uzņēmuma līguma noteikumā tiek paredzēts īsāks atteikuma tiesību realizēšanas termiņš, nekā to paredz Noteikumu Nr.320 5.punkts, un vēršot patērētāja uzmanību, ka viņam nebūs tiesību saņemt atpakaļ visu samaksāto iemaksu, kā to paredz Noteikumu Nr.320 6.punkts.

Ņemot vērā šajā lēmuma punktā norādīto, tiesa pirmšķietami secina, ka pieteicēja un patērētāji nav savstarpēji apsprieduši Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunktu.

[4.12] Ņemot vērā šī lēmuma [4.6]-[4.11] punktos konstatēto, tiesa pirmšķietami uzskata, ka Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunkts ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu un uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas izpratnē.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punktu Patērētāju tiesību aizsardzības centram, ja konstatēts patērētāju tiesību pārkāpums, kas skar patērētāju grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses), un tas var radīt zaudējumus vai kaitējumu patērētājiem,

kā arī atsevišķam patērētājam, Patērētāju tiesību aizsardzības centrā izvērtējis pārkāpuma raksturu un būtību, kā arī citus aspektus, ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru uzdod ražotājam, pārdevējam vai pakalpojumu sniedzējam izbeigt pārkāpumu un veikt noteiktas darbības tā ietekme novēršanai, nosakot termiņu šo darbību izpildei.

Tiesa pirmšķietami uzskata, ka Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunkts ir uzskatāms par tādu patērētāju tiesību pārkāpumu, kas var radīt zaudējumus patērētājiem, īpaši ņemot vērā pašreizējo ekonomisko situāciju, tādējādi Lēmumā iekļautais pienākums pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunkts, ja patērētājs ar pieteicēju šāda satura noteikumus nav atsevišķi apsprieduši, ir tiesisks un samērīgs. Līdzīgi par tiesisku un samērīgu ir uzskatāms arī pieteicējai uzliktais pienākums mēneša laikā attiecīgi grozīt piedāvātajos līguma projektos šāda satura līguma noteikumu kā Uzņēmuma līguma 7.5.1.apakšpunkts.

Ņemot vērā šajā un [4.6]-[4.11] punktos konstatēto, tiesa uzskata, ka Lēmums ir pirmšķietami tiesisks.

[4.13] Tiesa vērtē, vai ir pamats uzskatīt, ka pārsūdzētais administratīvais akts varētu radīt būtisku kaitējumu vai zaudējumus, kuru novēršana vai atlīdzināšana būtu ievērojami apgrūtināta vai prasītu nesamērīgus resursus.

Tiesas ieskatā primārais kritērijs ir objektīvais kritērijs, kurā tiek vērtēts pārsūdzētā administratīvā akta tiesiskums jeb pieteikuma pamatotība – iespējamība, ka pieteikums, skatot lietu pēc būtības, tiks apmierināts. Ja tiek konstatēts administratīvā akta pirmšķietamais tiesiskums, tad mazāka nozīme ir piešķirama subjektīvajam kritērijam – būtiska kaitējuma kritērijam.

Izvērtējot, vai ir pamats uzskatīt, ka Lēmuma darbība varētu radīt pieteicējai būtisku kaitējumu vai zaudējumus, kuru novēršana vai atlīdzināšana būtu ievērojami apgrūtināta vai prasītu nesamērīgus resursus, tiesa šādus apstākļus nekonstatē.

Tiesa uzskata, ka ikvienam komersantam savā komercdarbībā ir jāievēro normatīvie akti un jāparedz, un jāplāno tās izmaksas, kuras var radīt normatīvo aktu izpildes nodrošināšana. Ar Lēmumu pieteicējai tiek uzlikts par pienākumu ievērot Noteikumu Nr.320 5.un 6.punkta prasības, kuras tai būtu jāievēro, arī nepastāvot Lēmumam.

Tādējādi, ņemot vērā šajā lēmuma punktā minēto, tiesa uzskata, ka nav pamata apturēt Lēmuma darbību uz tā pamata, ka pārsūdzētais administratīvais akts varētu radīt būtisku kaitējumu vai zaudējumus, kuru novēršana vai atlīdzināšana būtu ievērojami apgrūtināta vai prasītu nesamērīgus resursus.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 3.marta lēmumu SIA „Key Promotions” iesniedza blakus sūdzību, lūdzot minēto lēmumu atcelt un izlemt jautājumu pēc būtības.

Blakus sūdzībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Tiesas secinājums, ka vieta, kur pieteicēja sniedz savus pakalpojumus, nav pastāvīga pakalpojumu sniegšanas vieta, ir kļūdainis.

Savus secinājumus tiesa ir izdarījusi uz Eiropas Kopienu tiesas 1999.gada 22.aprīļa sprieduma lietā Nr.C-423/97 (turpmāk - Spriedums) analīzes pamata. Spriedums nav pieejams latviešu valodā. Tiesas izdarītie secinājumi balstās uz nepareizu Spriedumā ietverto atziņu tulkojumu. Tiesa secināja, ka Eiropas Kopienu tiesa esot norādījusi divus kritērijus, kas raksturo pastāvīgu tirdzniecības vietu. Proti, ka pastāvīgā vietā ir 1) „vieta, kur pakalpojuma sniedzējs parasti nodarbojas ar komercdarbību” un 2) „kura sabiedrībai ir skaidri pasludināta kā tirdzniecības telpas”.

(7)

Pretēji tiesas secinātajam sprieduma 37.punktā Eiropas Kopienu tiesa ir devusi savu skaidrojumu jēdzienam „telpas, kurās komersants veic komercdarbību”. Tā Eiropas Kopienu tiesa secināja, ka „attiecībā uz jautājumu, vai līgums noslēgts ārpus telpām, kurās komersants veic komercdarbību, jāņem vērā, ka šis jēdziens attiecas uz telpām, kurās komersants parasti veic savu komercdarbību un kas ir skaidri definētas kā telpas, kurās notiek pārdošana sabiedrības locekļiem”. Tātad saskaņā ar Eiropas Kopienu tiesas Spriedumu pastāvīgu tirdzniecības (pakalpojumu sniegšanas) vietu raksturo divas pazīmes: 1) tās ir telpas, kurās komersants parasti nodarbojas ar savu komercdarbību, un 2) telpas, kuras ir skaidri definētas kā telpas, kurās notiek pārdošana sabiedrības locekļiem.

Tiesa nav izvērtējusi pieteicējas telpu atbilstību otrajam kritērijam.

Izvērtējot telpu atbilstību Eiropas Kopienu tiesas otrajam izvirzītajam kritērijam, kļūst skaidrs, ka pieteicējas izmantotās telpas ir skaidri definētas kā telpas, kurās notiek pārdošana (pakalpojumu sniegšana) sabiedrības locekļiem, un, patērētājam ierodoties pieteicējas telpās, ir skaidrs, ka tajās pieteicēja veic komercdarbību. Pieteicējas pakalpojumu sniegšanai izmantotās telpas atbilst PTAL 21.³panta prasībām.

ai:

Tiesas secinājums, ka „pastāvīga pakalpojuma sniegšanas vieta ir pastāvīga vieta, kurā patērētājs pēc savas iniciatīvas un bez īpaša uzaicinājuma var iegādāties pakalpojumu uzņēmuma darba laikā vai īpašos, ilgtermiņā noteiktos, regulāros laikos”, ir nepamatots.

[5.2] Kritiski vērtējama tiesas veiktā atteikuma tiesību institūta teleoloģiskā interpretācija.

Apstāklim, vai patērētājs pats ir uzmeklējis pakalpojuma sniedzēju vai arī ir atsaucies uz pakalpojuma sniedzēja aicinājumu, nav būtiskas nozīmes, lemјot par PTAL 9.panta piemērošanu konkrētajām tiesiskajām attiecībām.

Jebkura reklāma ir komersanta uzaicinājums patērētājam iegādāties viņa precī vai pakalpojumu. Šādā situācijā patērētājs, iespējams, sākotnēji nemaz neinteresējās iegādāties kādu no reklamētajām precēm, taču, saņemot reklāmas paziņojumu savā pastkastītē, iegūst interesi un, apmeklējot veikalu, rezultātā iegādājās reklamēto precī. Vadoties no tiesas izdarītās atteikuma tiesību normu interpretācijas, arī šādas tiesiskās attiecības būtu jāvērtē kā preču/pakalpojumu pirkuma līgumi, kuri ir noslēgti ārpus pastāvīgās tirdzniecības vietas. Šāda situācija ir nepieļaujama un nevarēja būt par likumdevēja mērķi.

Vērtējot, vai līgums ir vai nav noslēgts ārpus patstāvīgas pakalpojumu sniegšanas vietas, nav izšķirošas nozīmes tam, vai patērētājs ir vērsies pie konkrēta pakalpojumu sniedzēja, uzmeklējot viņu pilnīgi patstāvīgi, vai arī atsaucies uz tādā vai citādā mārketinga veidā izdarīto uzaicinājumu. Līdz ar to tiesas izdarītais secinājums, ka pieteicējas noslēgtie līgumi ir noslēgti ārpus pastāvīgās pakalpojumu sniegšanas vietas, ir nepamatots.

[5.3] Ņemot vērā, ka pieteicējas noslēgtie līgumi nav noslēgti ārpus pastāvīgās pakalpojumu sniegšanas vietas, uz tiem nav attiecināmas PTAL 9.un 12.panta, kā arī Noteikumu Nr.320 normas. Līdz ar to nav nozīmes tiesas veiktajai analīzei, vai līgumu 7.5.1.apakšpunkta nosacījumi atbilst Noteikumos Nr.320 iekļautajam atteikuma tiesību realizācijas termiņam.

[5.4] Nav nozīmes tiesas secinājumam, ka pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, ka tā un patērētāji ir apsprieduši līguma 7.5.1.apakšpunkta nosacījumu, ko tiesa saistīja ar iepriekšējo secinājumu, ka līguma 7.5.1.apakšpunktā paredzētais termiņš ir īsāks par Noteikumos Nr.320 paredzēto.

Ņemot vērā, ka uz pieteicējas slēgtajiem līgumiem nav attiecināmi Noteikumi Nr.320, nav arī nozīmes kādu līgumu nosacījumu neatbilstībai Noteikumiem Nr.320.

[5.5] Ir nepamatots tiesas secinājums, ka Uzņēmuma līguma 7.5.1.punkts ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu un ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu, ka tas var radīt zaudējumus patērētājiem un ka līdz ar to PTAC lēmumā ietvertais aizliegums pildīt šo punktu, ja pieteicēja ar patērētāju nav to atsevišķi apsprieduši, ir tiesisks un samērīgs.

Tādēļ, ka minētais tiesas secinājums ir balstīts tikai un vienīgi uz tiesas kļūdainiem secinājumiem par PTAL 9. un 12.panta, kā arī Noteikumu Nr.320 normu attiecināmību uz pieteicējas slēgtajiem līgumiem, šis tiesas secinājums ir pilnībā nepamatots.

[5.6] Tiesas secinājums, ka tā nekonstatēja, ka Lēmuma darbība varētu radīt pieteicējai būtisku kaitējumu vai zaudējumus, kuru novēršana vai atlīdzināšana būtu ievērojami apgrūtināta vai prasītu nesamērīgus resursus, ir nepamatots, jo lūgumā pieteicēja uzskatāmi norādīja, kā un kāpēc Lēmuma darbības neapturēšana ar augstu varbūtības pakāpi radīs pieteicējai lielus zaudējumus, iespējami novedīs līdz pieteicējas maksātnespējai un negatīvi ietekmēs visus pieteicējas klientus un ieinteresētās personas. Tāpat pieteicēja ilustrēja to, ka ar PTAC lēmuma darbību negatīvi ietekmēto personu skaits vairākās desmit reizēs pārsniegs ar Lēmuma darbību pozitīvi ietekmēto personu skaitu. Minēto lūgumu tiesa pēc būtības neizvērtēja.

[6] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs Administratīvajā apgabaltiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos pieteicējas blakus sūdzību neatzīst un lūdz to noraidīt.

[7] Saskaņā ar APL 322.panta otro daļu blakus sūdzība tiek izskatīta rakstveida procesā.

[8] Izvērtējot lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka blakus sūdzība ir noraidāma.

[9] APL 286.panta trešā daļa noteic, ka gadījumā, kad tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka zemākās instances tiesas lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tiesa par blakus sūdzību pieņemtā lēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas lēmumā ietvertais pamatojums (šā lēmuma [4] punkts) ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ pievienojas šai lēmuma motivācijai.

[10] Papildus Administratīvā apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējas apelācijas sūdzības argumentam, ka pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Eiropas Kopienu tiesas 1999.gada 22.aprīļa spriedumu lietā Nr.C-423/97, ir nepareizi tulkojusi tajā ietvertās atziņas.

Apgabaltiesas ieskatā Administratīvā rajona tiesa, pamatojoties uz minētā sprieduma atziņām, ir pamatoti secinājusi, ka pastāvīgas tirdzniecības vai pakalpojuma sniegšanas vieta ir pastāvīga vieta, kur pakalpojuma sniedzējs parasti nodarbojas ar komercdarbību un kura sabiedrībai ir skaidri pasludināta kā tirdzniecības telpas. Apstākļi, ka pirmās instances tiesa minētā sprieduma 37.punkta vietā ir kļūdaini norādījusi uz sprieduma 36.punktu, nemaina lietas būtību.

Nekonstatējot iepriekš minēto nosacījumu esamību izskatāmajā gadījumā, apgabaltiesas ieskatā pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi, ka pieteicējai nav pastāvīgas pakalpojumu sniegšanas vietas, jo pakalpojumu var iegādāties tikai prezentāciju vietā un laikā un tikai personas, kuras ir uzaicinātas uz prezentāciju. Tādējādi nepastāv sabiedrībai skaidri paziņota vieta, kurā ikviens patērētājs varētu ierasties un iepazīties ar informāciju par pakalpojumu un to iegādāties, kā arī nepastāv vieta, kur patērētājs varētu noslēgt līgumu par pakalpojuma iegādi, ja patērētājs pieņemtu lēmumu iegādāties pakalpojumu pēc prezentācijas. Tāpat apgabaltiesa atzīst par pareizu pirmās instance tiesas viedokli, ka pastāvīga pakalpojuma sniegšanas vieta ir vieta, kurā patērētājs pēc savas iniciatīvas un bez īpaša uzaicinājuma var iegādāties pakalpojumu uzņēmuma darba laikā vai īpašos ilgtermiņā noteiktos, regulāros laikos. Par pastāvīgu tirdzniecības vietu nevar uzskatīt vietu, kurā noteiktos laikos notiek pakalpojuma prezentācija un tirdzniecība, ja ārpus minētās prezentācijas laika minētajā vietā šo pakalpojumu nevar iegādāties.

Tāpat Administratīvās apgabaltiesas ieskatā atbildētājs ir pareizi savos paskaidrojumos norādījis, ka pieteicēja nepamatoti norāda, ka telpas dažādās viesnīcās, kur tiek rīkotas pieteicējas pakalpojuma prezentācijas un kuru laikā patērētājs noslēdz līgumu ar pieteicēju, ir uzskatāmas par tās pastāvīgajām tirdzniecības vietām PTAL 9.panta pirmās daļas un Direktīvas

85/577/EEK izpratnē, jo fakts, ka pieteicējs ir noslēdzis dažādus sadarbības līgumus par telpu izmantošanu tās rīkotajām prezentācijām un pakalpojumu tirdzniecībai uz noteiktu laiku ar dažādām viesnīcām, neapliecina, ka šajās telpās tas pastāvīgi nodarbojas ar savu komercdarbību un ka šīs telpas ir skaidri definētas kā telpas, kurās notiek pārdošana sabiedrības locekļiem.

Ievērojot minēto, Administratīvās apgabaltiesa uzskata, ka blakus sūdzībā minētie argumenti nav pamatoti.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nolēma:

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 3.marta lēmumu, bet sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Key Promotions” blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams, un tas stājas spēkā no tā pieņemšanas brīža.

Tiesnesis referents (paraksts) M.Birzgalis

Tiesneši (paraksts) K.Berķis

(paraksts) A.Šteinbergs

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas
tiesnesis
Rīgā 2010.gada 23.aprīlī

M.Birzgalis

Ķautāns un caturāns
 uz 6. numuru un lapu
 2010. gada 23. aprīlī

